

В. Д. Галкіна,
науковий співробітник
(Національний університет оборони України імені Івана Черняховського, м. Київ)
halkina@ukr.net

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІЙСЬКОВИХ ФАХІВЦІВ

Стаття присвячена обґрунтуванню методологічних засад використання технології змішаного навчання під час підготовки військових фахівців. У статті проаналізовано та диференційовано сутність понять "дистанційне навчання" та "змішане навчання", що виступають ключовими елементами моделі формування іншомовної професійної компетентності майбутніх магістрів військового управління. Окреслено основні проблеми та шляхи реалізації концепції змішаного навчання у процесі іншомовної професійної підготовки слухачів ВВНЗ. Розглянуто етапи іншомовної підготовки.

Ключові слова: змішане навчання, дистанційне навчання, електронне навчання, іншомовна професійна підготовка, компетентність, компетенція, майбутні магістри військового управління, ВВНЗ, кейс-технологія, особистісно-орієнтований підхід.

Постановка проблеми. Процес модернізації вищої освіти визначає необхідність удосконалення іншомовної професійної підготовки військових фахівців, зокрема майбутніх магістрів військового управління (МВУ). Іншомовна професійна підготовка майбутніх МВУ повинна спрямовуватися на формування й подальший розвиток іншомовної професійної компетентності (ІПК).

У зв'язку з реформуванням військової освіти у вищих військових навчальних закладах (ВВНЗ) активно розробляється концепція дистанційного навчання, що передбачає розробку та застосування різних технологій, у тому числі й технології змішаного навчання (blended learning), основною метою якої є об'єднання переваг традиційного очного та електронного навчання.

У зарубіжній практиці дистанційне навчання розглядається як одна із ефективних технологій забезпечення безперервної освіти, як шлях до її демократизації, гуманізації та варіативності. Низка наукових праць зарубіжних дослідників (Charles D. Dziuban, Joel L. Hartman, Patsy D. Moskal, D. Randy Garrison, Heather Kanuka, Charles R. Graham, О. Костіна, Л. Десятова) досліджували питання щодо ефективних шляхів модернізації вищої освіти, зокрема втілення в навчальний процес технології "змішаного навчання" (blended learning) [1; 2; 3]. В Україні питання щодо застосування дистанційного навчання досліджували вчені В. Кухаренко, В. Биков, І. Секрет, О. Лапутько, О. Андрєєв, О. Рибалко та інші [4; 5].

У свою чергу, аналіз наукової літератури показує, що в основному як українські, так і зарубіжні науковці не можуть дійти спільної думки щодо походження та сутності такого терміну як змішане навчання. І як результат у вітчизняній науці немає однозначного підходу щодо втілення цієї технології у навчальний процес.

Відповідно до вищевказаного **метою** статті є розкриття умов та шляхів реалізації технології змішаного навчання у ВВНЗ.

Відповідно до мети визначено **такі завдання:** 1. з'ясувати сутність, зміст понять "дистанційне навчання" та "змішане навчання". 2. Обґрунтувати ефективність використання технології змішаного навчання з метою формування ІПК майбутніх МВУ.

Виклад основного матеріалу. Одночасне застосування різних технологій навчання спостерігається вже у XV столітті. Саме у цей період з'являється преса, що сприяє поєднанню очного навчання – занять під керівництвом викладача та домашнього читання. Подібна ситуація склалася й у XX столітті, коли викладачі почали активно використовувати в навчальних цілях аудіо-записи, телебачення, Інтернет, електронні бази даних. У такий спосіб технічний прогрес постійно сприяє застосуванню технічних інноваційних засобів навчання разом із традиційними.

Свою популярність термін "blended learning" спочатку набув у сфері бізнесу, а вже потім, у 2000-х роках, він почав поступово вживатися у сфері освіти, зокрема із виходом у світ наукових праць іноземних дослідників Grahem, Sharma та Barrets, які вважають, що змішане навчання у вищій школі є гнучким поєднанням он-лайн навчання з очним навчанням, яке включає традиційне навчання в аудиторії під керівництвом викладача, самостійну роботу студентів з електронними матеріалами та он-лайн навчання, що передбачає роботу студентів та викладачів в режимі он-лайн [2].

В Україні вчені визначають дистанційне навчання як форму організації та реалізації освітнього процесу, за якого його учасники здійснюють навчальну взаємодію принципово і переважно на відстані, яка не дозволяє і не передбачає безпосередню навчальну взаємодію учасників віч-на-віч, інакше, коли учасники територіально знаходяться поза меж можливої безпосередньої навчальної взаємодії і коли в

процесі навчання їх особиста присутність у певних навчальних приміщеннях навчального закладу не є обов'язковою [4].

Таким чином, дистанційна освіта сприяє інтерактивній взаємодії між викладачем і студентом у діалоговому режимі, а також роботі з навчальними матеріалами в електронній версії. Суттєвими перевагами дистанційного навчання є швидкий доступ до баз знань, розміщених у мережі Інтернет; можливість здійснювати контроль знань у дистанційному режимі із застосуванням різноманітних методів; необхідність проходження віртуального лабораторного практикуму [5].

Концепція змішаного навчання забезпечує гнучкість моделі навчання, яка являє собою поєднання самостійного навчання за допомогою дистанційних технологій з навчанням в аудиторії та розвиток критичного мислення і здібностей до самостійної роботи, а також забезпечує інформаційну доступність та різноманіття застосування навчальних матеріалів; збільшення обсягу матеріалу для засвоєння; урахування темпераменту студента. Такий формат співпраці дозволяє використовувати всі переваги електронного навчання, не втрачаючи при цьому сильних сторін традиційного навчання [6].

Законодавчі документи Міністерства освіти і науки України тлумачать дистанційне навчання як індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному на опосередкованій взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. Інформаційно-комунікаційними технологіями дистанційного навчання є технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету [7].

На основі теоретичного аналізу іншомовних джерел, української наукової літератури з порушеного питання, законодавчої бази України та концепції електронного навчання НАТО [8], ми дійшли висновку, що змішане навчання – це поєднання ефективних елементів та переваг очного навчання (навчання в аудиторії) та електронного навчання (яке за своєю сутністю є інтерактивним), що функціонують постійно та злагоджено, утворюючи одне ціле за умови грамотної їх організації. Саме технологія змішаного навчання сприяє підвищенню мотивації майбутніх МВУ до вивчення іноземної мови, а також розвитку навичок самостійного навчання та самоконтролю; інтерактивному навчанню. Окрім вище зазначених переваг змішаного навчання ми виділили такі:

- заохочення та збільшення взаємодії між слухачами та викладачем;
- підвищення залучення слухача в процес навчання;
- можливість застосування різних методів навчання;
- додаткову практику іноземної мови в поза аудиторний час;
- можливість відпрацьовувати навчальний матеріал в зручному темпі;
- сприяння формуванню бажаного рівня ІПК майбутніх МВУ.

На нашу думку, однією з основних переваг змішаного навчання є його спрямованість на забезпечення особистісно-орієнтованого навчання. Концепція змішаного навчання вбачає формування навчального заняття з позиції кожного окремого слухача й групи в цілому. Особистісно-орієнтоване навчання – це підхід, який передбачає те, що слухачі можуть певним чином визначати зміст навчання, висловлювати свої побажання щодо навчального матеріалу та частково корегувати свій темп навчання. Такий підхід робить процес навчання процесом відкриття нових знань, оскільки він не спрямовується тільки на передачу знань від викладача (або електронного джерела) до слухача, а викладач зосереджується на потребах слухача, актуальних знаннях, навичках та на формуванні необхідних для слухачів компетенцій.

Як показує практика, іноземні військові фахівці, спеціалісти сектору безпеки та оборони країн-членів НАТО підтримують та беруть активну участь у тих навчальних програмах, які надають можливість визначати власний темп навчання та можливість повернутися до навчального матеріалу в будь-який момент під час проходження курсу [8]. Тому провідні країни світу почали звертатися до електронного, дистанційного та змішаних форм навчання, щоб задовольнити потреби сучасного суспільства.

Досвід передових країн щодо застосування технології змішаного навчання показує, що перед тим як втілювати в освітній процес цю технологію необхідно звернути увагу на те, що може виникнути ряд проблем щодо забезпечення ефективності функціонування саме "електронного компоненту" навчального курсу. Тому ми визначили умови, які сприятимуть успішній організації частини курсу, яка передбачає використання комп'ютерних ресурсів та електронних матеріалів, а також пропонуємо шляхи забезпечення цих умов (Таблиця 1).

Умови	Шляхи забезпечення
<p>Забезпечення належною кількістю комп'ютерів, програмним забезпеченням: слухачі повинні мати доступ до комп'ютера із необхідним програмним забезпеченням (наявність програми MICROSOFT WORD, Інтернет та ін.).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Безпосередньо перед початком курсу необхідно проінструктувати слухачів: надати усю необхідну інформацію стосовно курсу; роз'яснити порядок реєстрування, отримання доступу до навчальних матеріалів і як ефективно використовувати можливості електронної бази. 2. Надати перелік вимог до програмно-технічного забезпечення, необхідного для того, щоб користуватися курсом (у випадку якщо курс передбачає роботу поза межами навчального закладу).
<p>Соціальна взаємодія: електронний компонент курсу має особливість, яка полягає у тому, що слухач не має можливості співпрацювати з викладачем та однокурсниками у такий спосіб як він це може робити під час занять під керівництвом викладача. Це, у свою чергу, може призвести до певного дискомфорту, що згодом негативно вплине на успішність слухача.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Це питання можна вирішити шляхом залучення в електронний курс комунікаційних засобів комп'ютерної програми: чатів, блогів, що забезпечують соціальну співпрацю, яка є необхідною умовою спішності слухачів.
<p>Дисципліна та мотивація: слухачі курсу повинні бути дисциплінованими, щоб працювати самостійно з електронною частиною курсу. Також вони повинні мати мотивацію працювати самостійно без допомоги товаришів та викладача. Невмотивовані та недисципліновані слухачі можуть відстати від програми електронного курсу, що негативно вплине на навчальні результати всього курсу.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Необхідно надати слухачам інструкції в он-лайн режимі щодо вимог електронного курсу, включаючи й питання стосовно ефективності розподілу часу на виконання завдань. 2. Необхідно надати методичні рекомендації виконання вправ і зразки виконання завдань. 3. Слід впевнитися, що комп'ютерна програма не складна для використання та розуміння. 4. Електронний курс повинен мати логічні тематичні блоки (розділи, уроки тощо), щоб слухачі легко орієнтуватися в навчальному матеріалі.
<p>Підтримка слухача: повинен бути механізм підтримки слухача.</p>	<p>Перед початком курсу необхідно впевнитися, що слухачі знають як і куди звернутися за допомогою, якщо у них виникнуть запитання під час проходження електронного компоненту курсу.</p>

Таблиця 1. Умови та шляхи забезпечення ефективності застосування "електронного компоненту" курсу.

Ураховуючи все вищезазначене та беручи за основу технологію змішаного навчання, ми розробили модель формування ІПК майбутніх МВУ, яка включає як очний компонент навчання, тобто під керівництвом викладача, так і електронний компонент. Очний компонент у нашій моделі спрямовується більше на розвиток мовленнєвих компетенцій, зокрема на говоріння та аудіювання, комунікативної та соціолінгвістичної компетенції. У свою чергу, усі інші компетенції (мовна, мовленнєва (письмо, читання, частково аудіювання)) розвиваються в основному за допомогою електронного навчання та самостійної роботи. Слід зазначити, що кожен компонент доповнює один одного, вони функціонують як одне ціле і спрямовуються на успішне формування ІПК майбутніх МВУ.

Очний компонент "Курсу військової іноземної термінології" Національного університету оборони України (НУОУ) імені Івана Черняхівського спрямований на те, щоб слухачі опанували 2000-3000 лексичних одиниць професійної лексики і військової термінології повсякденної діяльності керівника, багатонаціональних штабів та застосування родів військ та їхнього всебічного забезпечення. Проведені нами дослідження засвідчили, що з метою забезпечення ефективності даного курсу електронний компонент іншомовної професійної підготовки майбутніх МВУ здійснюється у три етапи. Кожний урок електронного компоненту містить чотири незалежних розділи (тобто слухач сам вирішує в якому порядку працювати з розділами): **"READING"** (читання), **"LISTENING"** (аудіювання), **"GRAMMAR & WRITING"** (граматика та письмо) і **"PHONETICS"** (фонетика). На другому етапі розділ **"PHONETICS"** (фонетика) змінюється на розділ **"WRITING & SPEAKING STRATEGIES"** (стратегії письма та комунікативні стратегії). На цьому етапі акцент переноситься із формування мовної компетенції на формування соціолінгвістичної та комунікативної компетенцій.

Третій етап електронного компоненту повністю відрізняється від попередніх двох, оскільки він націлений на підготовку слухачів курсу до складання іспиту на визначення стандартизованого мовленнєвого рівня 2 (СМР2 функціональний) згідно вимог НАТО STANAG 6001 [9]. Третій етап містить

в електронному інтерактивному варіанті інструкції щодо виконання завдань з усіх видів мовленнєвої діяльності, їхні зразки виконання, нормативні документи і, як завершення, пропонується слухачу пройти пробне мовне тестування згідно вимог НАТО STANAG 6001. Оскільки третій етап є заключним, усі бажані компетенції сформовані, то у слухача є можливість за рахунок самостійної роботи додатково опрацювати навчальні матеріали, які є у електронній базі курсу.

Розглянемо кожний етап детальніше. Перший етап іншомовної професійної підготовки має на меті адаптацію майбутнього МВУ до компетентнісного оволодіння іноземною мовою за допомогою електронного компоненту. З огляду на те, що до ВВНЗ вступають офіцери з різних військових установ, які мають різний рівень іншомовної професійної підготовки, тому основною метою першого етапу, передусім, є успішне приведення знань майбутніх МВУ до відносно однакового рівня, а отже, умінь і навичок водночас. Перший етап іншомовної підготовки має на меті формування компетенцій відповідно SMP1 (виживання) згідно вимог НАТО STANAG 6001 [9].

Другий етап електронного компоненту має на меті сформувати відповідні мотиви та вміння згідно вимог НАТО STANAG 6001 [9]. На цьому етапі зміст навчання містить загально лінгвістичні відомості про країну, мова якої вивчається (Велика Британія, Сполучені Штати Америки), інформацію про міжнародні організації (ЄС, НАТО, ООН), основні аспекти економіки, політики та медицини. Характерною особливістю організації навчальної діяльності майбутніх МВУ на цьому етапі є порівняння певних явищ, способів розв'язання проблем, осмислення своєї ролі у різноманітних процесах.

Третій етап – завершальний – передбачає комплексний розвиток усіх аспектів компетентності на основі виконання комплексних завдань зі сфери професійної діяльності та іншомовного спілкування. На цьому етапі іншомовна підготовка допомагає збагачувати й поглиблювати професійний досвід майбутніх МВУ, оскільки вони використовують іноземну мову для обговорення та розв'язання професійних проблем.

На третьому етапі підготовки майбутніх МВУ важливу роль відіграють заняття під керівництвом викладача, оскільки цей етап завершальний. Саме на цьому етапі є доцільним використовувати кейс-технологію – технологію активного проблемно-ситуативного аналізу, засновану на навчанні шляхом вирішення конкретних завдань-ситуацій (вирішення кейсів).

Безпосередня мета кейс-технології – спільними зусиллями групи слухачів проаналізувати ситуацію (case), що виникає при конкретному станові справ, і виробити практичне рішення. Закінчення процесу – оцінка запропонованих алгоритмів і вибір найкращого з них у контексті поставленої проблеми [10]. Кейс-технологія під час вивчення іноземної мови є ефективною, оскільки вона дозволяє органічно інтегрувати знання слухачів із різних галузей для вирішення окремо взятої практичної проблеми, стимулюючи при цьому творчий розвиток слухача. Діяльність слухачів під час заняття-проекту включає: аналіз проблеми, усвідомлення та визначення мети проекту; конкретну практичну діяльність щодо його реалізації; підсумки у вигляді письмового звіту та презентації; зовнішнє оцінювання проекту, що дає змогу підвищити ефективність його використання [10].

Висновки. Використання технології змішаного навчання під час вивчення іноземної мови в НУОУ надає можливість слухачам постійно працювати з мовою та розвивати іншомовну компетентність. Застосування комп'ютерних технологій не тільки сприяє зручній та ефективній подачі навчального матеріалу, але й може створити професійно-орієнтоване навчальне середовище. Очний аспект навчання забезпечується за допомогою співпраці слухача та викладача, який керує навчанням та спостерігає за прогресом, оцінює говоріння слухачів та забезпечує негайний зворотній зв'язок. На заняттях, які проводяться виключно іноземною мовою, слухачі мають можливість отримати від викладача підтримку, консультацію та оцінку виконання завдань та стратегії досягнення бажаного результату. Така інтерактивна співпраця під час навчання є важливою частиною курсу вивчення іноземної мови, оскільки вона підвищує мотивацію слухача, сприяє його активному залученню в навчальну діяльність, а також приносить задоволення від досягнутих результатів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Dziuban C. D. Blended Learning / C. D. Dziuban, J. L. Hartman, P. D. Moskal // Educause Center for Applied Research Bulletin. – Florida : 2004. – Issue 7. – 12 p.
2. Graham C. R. Blended Learning Systems : Definition, Current Trends, and Future Directions / C. R. Graham // The Handbook of Blended Learning : Global Perspectives, Local Designs. – San Francisco : 2006. – P. 3–21.
3. Костина Е. В. Модель смешанного обучения (Blended learning) и ее использование в преподавании иностранных языков / Е. В. Костина // Известия высших учебных заведений : [научный журнал]. Серия – Гуманитарные науки. – Иваново : Изд. ГОУ ВПО – ИГХТУ, 2010. – Т. 1. – Вып. 2. – С. 141–144.
4. Биков В. Ю. Технология створення дистанційного курсу / В. Ю. Биков, В. М. Кухаренко, Н. Г. Сиротенко, О. В. Рибалко, Ю. М. Богачков. – Навчальне видання. – К. : Міленіум, 2008. – 323 с.
5. Секрет І. В. Іншомовна професійна компетентність : проблема визначення [Електронний ресурс] / І. В. Секрет // Педагогічні інновації : Ідеї, реалії, перспективи : [збірник наукових праць]. – 2010. – № 2. – Режим доступу до журн. : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znpbdpu/ped/2010_2/sekret.pdf.

6. Баркасі В. В. Використання змішаної форми навчання при викладанні іноземних мов у ВНЗ / В. В. Баркасі, С. Б. Баркасі // Молодий вчений : [науковий журнал]. – 2015. – № 2 (17). – С. 203–205.
7. Наказ Міністерства освіти і науки "Про затвердження Положення про дистанційне навчання" від 25.04.2013 р. № 466.
8. NATO e-Learning Concept [Електронний ресурс] – 2014. – № 4. – Режим доступу до концепції : www.act.nato.int/elearning.
9. Interpretation of STANAG 6001. Language Proficiency Levels [Електронний ресурс] // DLIELC Web Site. – Режим доступу : www.dlielc.org/bilc.
10. Скопенко Н. С. CASE-STUDY – інноваційний метод навчання / Н. С. Скопенко // Імплементція сучасних технологій навчання у навчальний процес. – Матеріали Міжнародної конференції. К. : КНУХТ, 2015. – С. 84–86.

REFERENCES (TRANSLATED&TRANSLITERATED)

1. Dziuban C. D. Blended Learning / C. D. Dziuban, J. L. Hartman, P. D. Moskal // Educause Center for Applied Research Bulletin. – Florida : 2004. – Issue 7. – 12 p.
2. Graham C. R. Blended Learning Systems : Definition, Current Trends, and Future Directions / C. R. Graham // The Handbook of Blended Learning : Global Perspectives, Local Designs. – San Francisco : 2006. – P. 3–21.
3. Kostyna E. V. Model' smeshannogo obucheniya (Blended learning) i yeio ispol'zovanye v prepodavanii inostrannykh yazykov [Blended Learning Model and Its Usage while Teaching the Foreign Languages] / E. V. Kostyna // Izvestiia vysshykh uchebnykh zavedenyi [Higher Educational Institutions Journal] : [nauchnyi zhurnal]. Seryia – Humanitarnye nauki. – Ivanovo : Izd. HOU VPO – IHKhTUI, 2010. – T. 1. – Vyp. 2. – S. 141–144.
4. Bykov V. Iu. Tekhnolohiia stvorennia dystantsiinogo kursu [The Distance Course Development Technology] / V. Iu. Bykov, V. M. Kukhareno, N. H. Syrotenko, O. V. Rybalko, Iu. M. Bohachkov // Navchal'ne vydannia [Educational Edition]. – K. : Millenium, 2008. – 323 s.
5. Sekret I. V. Inshomovna Profesiina kompetentnist' : problema vyznachennia [The Foreign Language Competence : The Problem of Definition] [Elektronnyi resurs] / I. V. Sekret // Pedagogicheski innovatsii : Idei, realii, perspektyvy [Pedagogic Innovations : Ideas, Realias and Prospects] : [zbirnyk naukovykh prats']. – № 2. – Rezhym dostupu do zhurn. : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/znpbdpu/ped/2010_2/sekret.pdf.
6. Barkasi V. V. Vykorystannia zmishanoi formy navchannia pry vykladanni inozemnykh mov u VNZ [Usage of the Blended Form of Studying the Foreign Languages at the Higher Educational Establishments] / V. V. Barkasi, S. B. Barkasi // Molodyi vchenyi [Young Scientist] : [naukovyi zhurnal]. – 2015. – № 2 (17). – S. 203–205.
7. Nakaz Ministerstva osvity i nauky "Pro zatverdzhennia Polozhennia pro dystantsiine navchannia" vid 25.04.2013 r. № 466 [The Order of the Educational and Science Ministry "On Ratification of Regulation on Distance Learning"].
8. NATO e-Learning Concept [Elektronnyi resurs] – 2014. – № 4. – Rezhym dostupu : www.act.nato.int/elearning.
9. Interpretation of STANAG 6001. Language Proficiency Levels [Elektronnyi resurs] // DLIELC Web Site. – Rezhym dostupu : www.dlielc.org/bilc.
10. Skopenko N. S. CASE-STUDY – innovatsiinyi metod navchannia [Case-Study as the Innovative Teaching Method] / N. S. Skopenko // Implementatsiia suchasnykh tekhnolohii navchannia u navchalnyi protses [Blended Learning Technology Implementation in the Teaching Process]. – Materialy Mizhnarodnoi konferentsii. K. : KNUKhT, 2015. – S. 84–86.

Галкина В. Д. Использование технологии смешанного обучения при формировании иноязычной профессиональной компетентности военных специалистов.

Статья посвящена обоснованию методологических основ использования технологии смешанного обучения при подготовке военных специалистов. В статье автор проанализировал и дифференцировал сущность понятий "дистанционное обучение" и "смешанное обучение", которые выступают ключевыми элементами модели формирования иноязычной профессиональной компетентности будущих магистров военного управления. Определены основные проблемы и пути реализации концепции смешанного обучения в процессе иноязычной профессиональной подготовки слушателей ВВУЗа. Рассмотрены этапы иноязычной подготовки в ВВУЗе.

Ключевые слова: смешанное обучение, дистанционное обучение, электронное обучение, иноязычная профессиональная подготовка, компетентность, компетенция, будущие магистры военного управления, ВВУЗ, кейс-технология, личностно-ориентированный подход.

Halkina V. D. Blended Learning Technology Implementation in the Process of Foreign Language Competence Formation of Military Specialists.

The article deals with the reasoning of methodological basis for blended learning technology usage during the military specialists training process. The author states that due to the modernization of the military education system, the concept of distance learning that includes the development and implementation of various technologies in studying process, including the technologies of blended learning, are being developed at the higher military educational institutions. According to the article, the main purpose of blended learning is to

combine the advantages of traditional (face-to-face) studying and electronic studying. The author also differentiates the concepts meanings such as "distance learning" and "blended learning" and defines them as the key elements of the professional foreign language competence formation model of future military management masters. The article says that a face-to-face component of this model is aimed at the linguistics competence development such as speaking, listening, communicative and sociolinguistic competencies. And other competencies should be developed with the help of electronic studying (it is the second component of the model). The topical problems and ways of blended learning concept implementation during the process of professional foreign language training of the military students at the higher military educational institution are highlighted. The stages of foreign language training are defined.

Key words: *blended learning, distance learning, professional foreign language training, competence, competency, future military management masters, Higher Military Educational Institution, case-study technology, personal-centred approach.*